

Νομάδες Τουαρέγκ (Tuareg)

Νομαδικός λαός της Κεντρικής
Σαχάρας

- Οι Τουαρέγκ θεωρούνται απόγονοι των **αρχαίων Βερβέρων**, οι οποίοι είναι αυτόχθονες πληθυσμοί της βόρειας Αφρικής. Οι Βέρβεροι ζούσαν στην περιοχή της Σαχάρας και της βόρειας Αφρικής ήδη από την αρχαιότητα, με καταγεγραμμένη παρουσία που πηγαίνει πίσω τουλάχιστον ως τη Νεολιθική εποχή.

Βέρβεροι

- Η ιστορία των Βερβέρων είναι στενά συνδεδεμένη με τις μετακινήσεις και τις πολιτισμικές ανταλλαγές που σημειώθηκαν στην περιοχή της βόρειας Αφρικής, καθώς αυτή βρίσκεται σε στρατηγική θέση ανάμεσα στη Μεσόγειο, τη Σαχάρα και τη Μέση Ανατολή.
- Οι Βέρβεροι ανέπτυξαν πολύπλοκους πολιτισμούς και αλληλεπιδρούσαν με διάφορους άλλους λαούς, όπως τους **Φοίνικες** (μέσω της Καρχηδόνας), τους **Αιγύπτιους**, και αργότερα τους **Ρωμαίους** και τους **Άραβες**.

...

- Οι Τουαρέγκ, ως απόγονοι αυτών των Βερβερικών λαών, διατήρησαν την ξεχωριστή πολιτισμική τους ταυτότητα μέσα από τους αιώνες, παρά την επαφή με άλλους πολιτισμούς και τις αλλαγές που έφερε η εξάπλωση του Ισλάμ και η αποικιοκρατία. Η γλώσσα τους ανήκει στην οικογένεια των Βερβερικών γλωσσών και διατηρούν την παραδοσιακή γραφή **τιφινάγκ.**

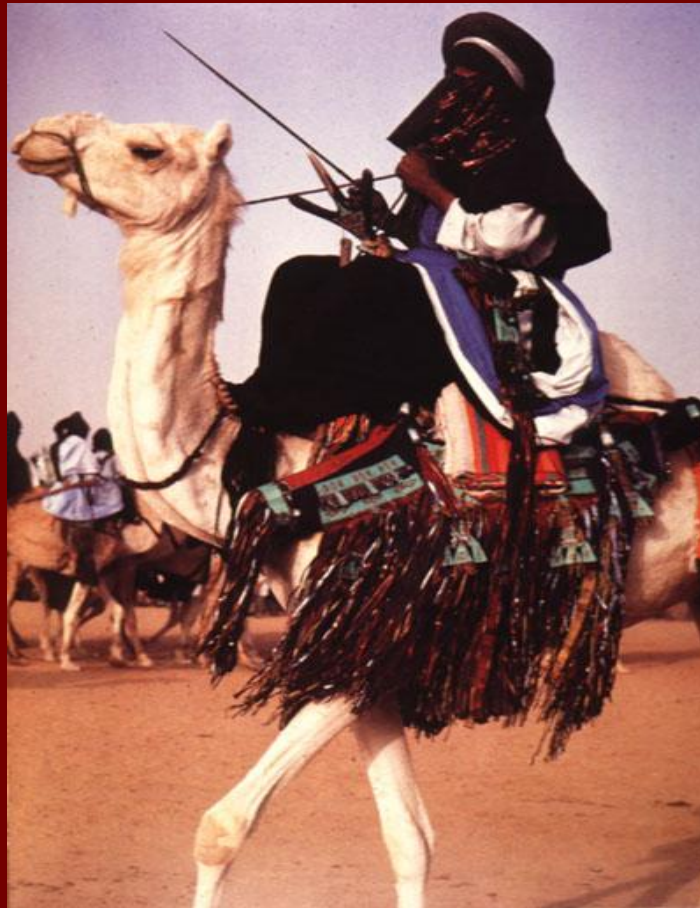

...

- Παράλληλα, οι Τουαρέγκ συνέχισαν να ζουν με νομαδικό τρόπο, εστιάζοντας στην κτηνοτροφία και το εμπόριο, ιδιαίτερα το εμπόριο αλατιού και άλλων πολύτιμων αγαθών μέσω των εμπορικών δρόμων της Σαχάρας. Έτσι, οι Τουαρέγκ είναι σήμερα από τους πιο γνωστούς εκπροσώπους του Βερβερικού πολιτισμού, έχοντας επιβιώσει πολιτιστικά και γλωσσικά σε μια περιοχή γεμάτη ιστορικές προκλήσεις και επαφές με διαφορετικούς πολιτισμούς.

«οι Χριστιανοί της Ερήμου»

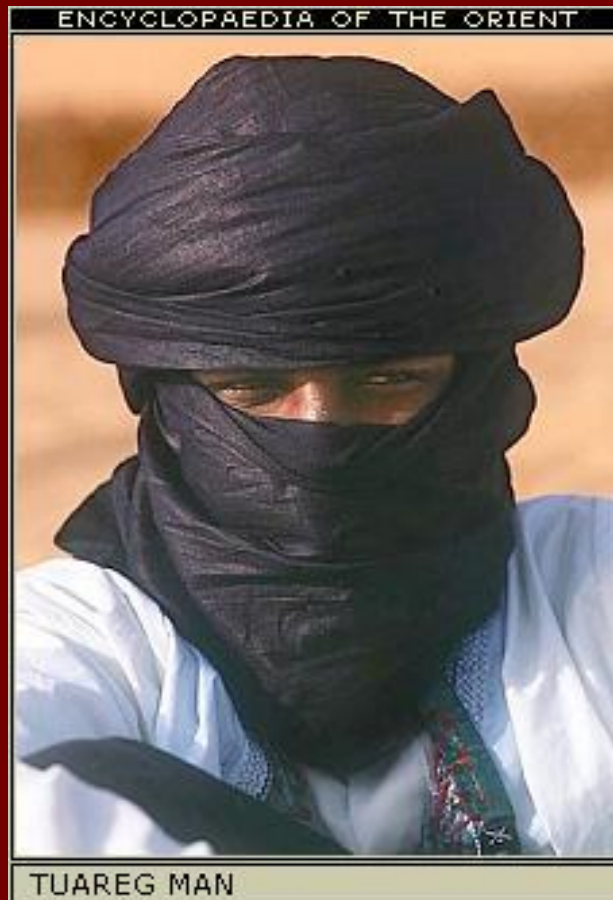
- Tuareg=οι εγκαταλελειμμένοι από το θεό

...

- αποτελούν την μοναδική περίπτωση μαζικής εστίασης ενδιαφέροντος του δέκατου ένατου αιώνα.
- Υπολογίζονται σε 300.000 έως 1 εκατ.

- Στις περιοχές της Sahara που καλύπτουν Algeria, Tunisia, Libya, Mali, Niger and Burkina Faso.

απαντώνται σε πέντε βασικές χώρες:

- **Μαλί** - Η μεγαλύτερη συγκέντρωση Τουαρέγκ βρίσκεται στο βόρειο Μαλί, ιδιαίτερα στις περιοχές **Κιντάλ** και **Τιμπουκτού**, που αποτελούν παραδοσιακά εδάφη τους.
- **Νίγηρας** - Στον Νίγηρα, οι Τουαρέγκ ζουν κυρίως στις περιοχές του **Άγκαδες** και του **Αϊρ**, που βρίσκονται στο βόρειο τμήμα της χώρας. Η πόλη Άγκαδες είναι σημαντικό κέντρο για τους Τουαρέγκ του Νίγηρα.
- **Αλγερία** - Στην Αλγερία, οι Τουαρέγκ ζουν κυρίως στη νότια έρημο, γύρω από τις περιοχές του **Ταμανρασέτ** και του **Χογκάρ**.
- **Λιβύη** - Στη Λιβύη, υπάρχουν κοινότητες Τουαρέγκ, κυρίως στο νότιο τμήμα της χώρας, στην περιοχή του **Φεζάν**.
- **Μπουρκίνα Φάσο** - Υπάρχουν μικρότερες κοινότητες Τουαρέγκ και στη βόρεια Μπουρκίνα Φάσο, αν και η παρουσία τους εδώ είναι λιγότερο έντονη σε σχέση με άλλες χώρες.

Τρόπος ζωής και σύγχρονες προκλήσεις

- Οι Τουαρέγκ διατηρούν ακόμα έναν **ημινομαδικό** τρόπο ζωής, αν και αυτό έχει περιοριστεί εξαιτίας πολιτικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών πιέσεων. Συνεχίζουν να ασχολούνται με την κτηνοτροφία και το εμπόριο, ενώ άλλοι έχουν μετακινηθεί προς τις πόλεις για να εργαστούν σε σύγχρονα επαγγέλματα. Ωστόσο, αντιμετωπίζουν αρκετές προκλήσεις, όπως πολιτικές συγκρούσεις, κοινωνικές διακρίσεις, και τον περιορισμό των παραδοσιακών τους εδαφών λόγω των συνόρων των σύγχρονων κρατών.

...

- Η εντυπωσιακή εξωτερική εμφάνιση, στην οποία συνέβαλαν πολύ και τα πλούσια σκούρα ριχτά ρούχα, ο οπλισμός τους, το κεφάλι του πολεμιστή όπου αφήνοντας να φαίνονται μόνο τα μάτια θύμιζε ιππότη του μεσαίωνα, το αγέρωχο, απαιτητικό και αυτάρεσκο ύφος, όλα μαζί γοήτευαν οποιονδήποτε έρχονταν σε επαφή μαζί τους. Αρχικά πιστεύονταν ότι οι Τουαρέγκ ήταν Χριστιανοί που απωθήθηκαν από τους Άραβες προς την έρημο κατά τις επιδρομές τους τον έβδομο και ενδέκατο αιώνα.

...

- Αυτή η αντίληψη ενισχύονταν και από το γεγονός ότι η εμφάνισή τους ήταν σχεδόν μεσαιωνική και ότι οι σέλες τους, τα σπαθιά και τα ξίφη τους διακοσμούνταν από σταυρούς.
- ο Βερβερικής καταγωγής λαός αρνήθηκε το Ισλάμ και τελικά το υιοθέτησε μόνο μερικά.

«Οι άνθρωποι του Βέλου»

- Οι ίδιοι οι Τουαρέγκ αυτοαποκαλούνται «Kel Tagelmoust» - «οι άνθρωποι του βέλου» (the People of the Veil). Οι ρομαντικές όμως αυτές θεωρίες για την Χριστιανική προέλευση των Τουαρέγκ κατέρρευσαν κάτω από την παντελή έλλειψη χριστιανικών συναισθημάτων από μέρους τους. Οι ευρωπαϊοί ταξιδιώτες γρήγορα ανακάλυψαν ότι «οι μοναδικοί εχθροί που συναντά κανείς στην έρημο είναι οι σκορπιοί και οι Τουαρέγκ». Στη γλώσσα τους, ισχυρίζονταν ο γερμανός μελετητής Henri Schirmer, οι έννοιες «είναι ελεύθερος» και «είναι κλέφτης» εκφράζονται με το ίδιο ρήμα (*lohagh*).

■ ■ ■

...

- Στη γλώσσα τους, ισχυρίζονταν ο γερμανός μελετητής Henri Schirmer, οι έννοιες «είναι ελεύθερος» και «είναι κλέφτης» εκφράζονται με το ίδιο ρήμα (*lohagh*).

Μετά το 8^ο αιώνα...

- Η επικρατούσα θεωρία σήμερα είναι ότι μετά τον όγδοο αιώνα, όπου άρχισε να γίνεται πιο έντονη η πίεση της αραβικής εισβολής από την βόρειο Αφρική, και αργότερα η πίεση από τις ευρωπαϊκές δυνάμεις, οι Τουαρέγκ υπέκυψαν στην αραβική κυριαρχία. Προσηλυτίστηκαν στον Ισλαμισμό (από τον παγανισμό), έδωσαν όμως στο Ισλάμ την δική τους ερμηνεία

...

- Το Κοράνι παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή τους και την μυθολογία τους ακόμη, έχουν όμως διατηρήσει τους δικούς τους νόμους και έθιμα σε σχέση με τη διακυβέρνηση των ανθρώπων, τη δομή της κοινωνίας, τη θέση της γυναίκας και άλλα.

...

- Αν και δέχτηκαν την θρησκεία των Αράβων, δεν δέχτηκαν ποτέ τους Άραβες και ακόμη και σήμερα τα αραβικά είναι ξένη γλώσσα γι αυτούς και χρησιμοποιείται μόνο σε σχέση με την πίστη.

...

- Ως προς τις θρησκευτικές πρακτικές που επιβάλλει η ισλαμική πίστη, οι Τουαρέγκ τις αναπροσάρμοσαν στην νομαδική ζωή και τις αντιμετωπίζουν με σαφώς λιγότερη αυστηρότητα και περισσότερη ευελιξία.

...

- Από τη στιγμή που δεν υπάρχει τυπικά κάποιο τζαμί για να εκκλησιάζονται, ούτε θρησκευτικός καθοδηγητής (*Muezzin*) στον οποίο να υπακούν, ούτε μιναρέδες στην έρημο για να τους υπενθυμίζουν τις ώρες των προσευχών, η βαρύτητα πέφτει σε άλλες πρακτικές που εκ των πραγμάτων είναι πιο εύκολο να ακολουθηθούν από ανθρώπους που ασκούν νομαδικό τρόπο ζωής, όπως για παράδειγμα η έλλειψη χοιρινού και αλκοόλ και η νηστεία κυρίως ως ανάγκη και όχι ως θρησκευτική επιλογή που έχουν γίνει δευτέρα φύση για τους νομάδες.

σύζυγοι

- ενώ τους επιτρέπεται να έχουν τέσσερις συζύγους, κάτι τέτοιο στην πράξη είναι πολύ ασυνήθιστο. Βέβαια αυτό εν μέρει μπορεί να οφείλεται και σε οικονομικούς παράγοντες ή άλλα πρακτικά ζητήματα εκτός από την εξαιρετικά σημαντική θέση που κατέχει η γυναίκα στην κοινωνία των Τουαρέγκ, στοιχείο το οποίο θα αναλυθεί παρακάτω.

οργάνωση

- ποτέ δεν αποτέλεσαν ένα πολιτικά ενωμένο βασίλειο, κράτος ή ομοσπονδία, παρά αποτελούσαν αρκετές ομάδες οι οποίες φαίνονταν να αντιστοιχούν σε πολιτικά αυτόνομες μονάδες ή ομοσπονδίες

Μερικές ομάδες...

- Kel Ahaggar^[1], Kel Ajjer, Kel Adrar, Kel Ayr, Kel Geres, Iwllemmeden, Kel Dennek, Iwllemmeden, Kel Ataram, Kel Tademaket.

^[1] Kel = άνθρωποι

Αhaggar στην κεντροδυτική Σαχάρα

...

- εκτεινόμενη και από τις δύο μεριές του τροπικού του Καρκίνου, καλύπτοντας σχεδόν μισό εκατομμύριο τετραγωνικά χιλιόμετρα (σχεδόν το μέγεθος της Γαλλίας), αποτελεί γεωλογικά, κλιματικά και βοτανολογικά ένα νησί εν μέσω της Σαχάρας. Οι άνθρωποι του Ahaggar (Kel Ahaggar) ορίζουν την ύπαρξή τους μέσα από τον παράξενο αυτό τόπο και οι άνθρωποι που ταξίδεψαν εκεί μιλούν για παράξενα συναισθήματα που σε κυριεύουν περπατώντας ανάμεσα σε αυτά τα βουνά. Μιλούν για την ηρεμία της απόλυτης μοναξιάς και την ευεργετική αγαλλίαση που πηγάζει από το απόλυτο κενό.

...

- Οι Τουαρέγκ που κάποτε αποτελούσαν μια περήφανη αριστοκρατία πολεμιστών που κυριαρχούσε στην κεντρική Σαχάρα και πέτυχε μια αξιοπρεπή ειρήνη με τη Γαλλία, υπέκυψε εντέλει ταπεινά στην ισοτιμία της Αλγερινής Δημοκρατίας.

Οι Άραβες

- Η κατάκτηση της βόρειας Αφρικής από τους Άραβες είχε ως συνέπεια οι διάφορες ομάδες Τουαρέγκ να απωθηθούν νοτιότερα, αν και σε καμιά περίπτωση δεν είχε κυριευτεί η γη των Τουαρέγκ. Οι ίδιοι ήταν ικανότατοι ως προς το να υπερασπίζονται τα εδάφη τους και συχνά να αφομοιώνουν ορισμένες αραβικές φυλές.

Ευγενείς και υποτελείς

- διαχωρισμός ανάμεσα στους Τουαρέγκ σε ευγενείς (nobles) και υποτελείς (vassals) προέρχεται από την μετανάστευση Βερβερίνων στο Ahaggar και την υποταγή τους στην κυριότητα των Τουαρέγκ.

κοινωνικά και πολιτικά συστήματα

- Βασίστηκαν στις διαφορές μεταξύ υποτελών και ευγενών
- η θεμελιώδης διαφορά αυτού του κοινωνικού διαχωρισμού ήταν ότι ο τρόπος παραγωγής των ευγενών βασιζόνταν στην εκτροφή καμηλών, ενώ των vassals στην εκτροφή αιγών. Μόνο κατά τα μέσα του περασμένου αιώνα και ίσως και αργότερα, κατάφεραν και οι vassals να αποκτήσουν κάποιες δικές τους καμήλες.

drum groups

- πολιτικά και εδαφικά ανεξάρτητες και αυτόνομες ομάδες που ώσπε οι ευγενείς να έχουν τους δικούς τους υποτελείς
- Οι ευγενείς είχαν επίσης αποκλειστικό έλεγχο στις καμήλες, διότι αυτές ήταν που τους εξασφάλιζαν στρατιωτική κυριαρχία και φυσικό έλεγχο, τόσο απέναντι στους διάφορους πληθυσμούς, μέσα στο Ahaggar όσο και σε αυτούς που βρίσκονταν έξω από την περιοχή.

...

- Ο αρχηγός του drum group ήταν «ιδιοκτήτης» όλης της γης αλλά όχι με τη σημερινή έννοια της λέξης. Δεν μπορούσε ούτε να πουλήσει ούτε να μεταβιβάσει το παραμικρό κομμάτι γης. Αυτό ήταν ασύμβατο με την έννοια της ατομικής ιδιοκτησίας γης στο αστικό δίκαιο και έδωσε λαβή σε αναρίθμητες συγκρούσεις με το Γαλλικό θεσπισμένο δίκαιο. Ο αρχηγός εδώ ασκούσε ένα είδος κυριαρχίας, ήταν ο άνθρωπος που είχε τα περισσότερα δικαιώματα και εκχωρούσε δικαιώματα στους υπηκόους του. Η γη παρόλα αυτά δεν αποτελούσε το πολυτιμότερο κεφάλαιο για τις ομάδες αυτές.

Drum chief

- Ο τρόπος παραγωγής των Τουαρέγκ ήταν κατά βάσει νομαδικός. Κατά συνέπεια οι κανονισμοί που αφορούσαν στη χρήση της γης ήταν άμεσα συνδεδεμένοι με τις ανάγκες των κοπαδιών. Κάθε ομάδα, που είχε φτιαχτεί με βάση την κοινή καταγωγή διατηρούσε δικαιώματα στους βοσκότοπους που βρίσκονταν εντός των εδαφικών ορίων της. Την απόλυτη εξουσία είχε ο χρήστης ή ο ίδιος ο αρχηγός (drum chief).
- Η εξουσία παραδοσιακά δίνονταν στον αρχηγό του drum ή αφαιρούνταν από αυτόν από τους αρχηγούς των κατώτερων ομάδων κοινής καταγωγής.

Στρατηγικές επιβίωσης

- Σε περίπτωση που κάποια περιοχή είχε πληγεί από παρατεινόμενη ξηρασία, τότε ήταν πιθανό να μετακινηθεί όλη η ομάδα σε περιοχή ξένης κυριότητας, υπό τον όρο ότι δεν θα κυνηγούσε ζώα και δεν θα προκαλούσε ζημιές ιδιαίτερα στα δέντρα.

...

- Ο χρήστης-μισθωτής της γης, ή αρχηγός μιας περιοχής διατηρούσε βέβαια το δικαίωμα να αποκλείσει μια περιοχή, ειδικά μετά από περιόδους έντονων βροχοπτώσεων, προκειμένου να βοηθήσει στη γρήγορη ανάπτυξη της χλωρίδας. Αυτό θα κρατούσε μόνο μερικές εβδομάδες. Κατόπιν η βοσκή ήταν ελεύθερη για όλους, με σεβασμό πάντοτε στους κανονισμούς που διέπουν τη χρήση της γης.

...

- Γενικά δεν υπήρχαν κανονισμοί που να εξαναγκάζουν τις διερχόμενες ομάδες να πληρώσουν προκειμένου να τους επιτραπεί να βοσκήσουν τα ζώα τους. Αυτό μπορούσε έκτακτα να το επιβάλει κάποιος αρχηγός, που είχε και την απόλυτη νομική κυριότητα, και να εισπράξει την πληρωμή για λογαριασμό του και όχι για λογαριασμό του μισθωτή της γης.

Δικαιώματα πάνω στις πηγές του νερού

- δεν υπήρχαν. Τα ζώα ποτίζονταν στα πηγάδια που σκάβονταν μέσα στις κοιλάδες και το άφθονο νερό που κατέληγε εκεί από τα γύρω βουνά και βράχους ήταν αρκετό για όλους. Αρκετά απλά ήταν τα δικαιώματα που αφορούσαν σε αγαθά ιδιαίτερης αξίας. Εκείνος που πλήρωσε στον αρχηγό προκειμένου να έχει δικαίωμα χρήσης της γης είναι και ο μοναδικός που είχε δικαίωμα στην ξυλεία, τα δέντρα και τα ζώα της περιοχής. Τα θηράματα επίσης τυπικά ανήκαν μόνο στους δικαιωματικούς χρήστες της γης, αν και αυτό στην πράξη δεν τηρούνταν.

...

■ Άνδρας Tuareg

οικονομία

- Οι καμήλες φυσικά δεν μπορούσαν να τους εξασφαλίσουν μια επαρκή και σταθερή διατροφική βάση. Αυτό εξασφαλιζόνταν τόσο μέσω της εκμετάλλευσης που ασκούσαν πάνω στους υποτελείς *vassals* (*Kel Ulli*)
- μέσω των επιδρομών,
- του εμπορίου και
- της επιβολής δασμών προστασίας στα περαστικά караβάνια και τους γειτονικούς λαούς.

Επιδρομές ευγενών

- Οι επιδρομές των ευγενών (Nobles ή *Ihaggaren*) δεν είχαν πάντα καθαρά οικονομικό χαρακτήρα. Συχνά γίνονταν ανάμεσα και σε ομάδες ευγενών αποκλειστικά στα πλαίσια εσωτερικών διαμαχών για την απόκτηση δύναμης από κάποια σε βάρος κάποιας άλλης.

■ Άνδρας Tuareg

Άλλες κοινωνικές ομάδες

- οι θρησκευόμενοι (*Ineslemen*),
- οι σιδηρουργοί,
- οι σκλάβοι και
- οι καλλιεργητές.
- Η θρησκευτική τάξη δημιουργήθηκε σχετικά πρόσφατα μετά από τον ερχομό του Islam. διεκπεραίωναν κάποιες τελετές, όπως γάμους, βαπτίσεις, αλλά είχαν επιπλέον και δικαστική εξουσία. Δρούσαν σαν μεσολαβητές και συμβουλάτορες σε αστικές διαφωνίες και ερμήνευαν το κοράνι.

σκλάβοι

- Η θέση των σκλάβων (*Iklan*) στην παραδοσιακή κοινωνία ήταν θέση ολοκληρωτικής υποταγής. Είναι μαύροι που τους έφεραν στο Ahaggar μετά από επιδρομές σε περιοχές του Σουδάν. Σύμφωνα με εκτιμήσεις και απογραφές που έγιναν γύρω στο 1940, οι σκλάβοι ήταν περίπου 1.400 ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός του Ahaggar ήταν 4.300 (Keenan, 1977:96).

...

- Ανήκαν στους αφέντες τους των οποίων αποτελούσαν ατομική ιδιοκτησία. Όπως ακριβώς γινόταν με τα ζώα οι ιδιοκτήτες τους μπορούσαν να τους χρησιμοποιήσουν σαν μέσο εμπορικής συναλλαγής. Αν και αποτελούσαν σημαντικότατο εργατικό δυναμικό σε καμιά περίπτωση δεν μπορούσαν να έχουν έλεγχο στις διαδικασίες παραγωγής.

...

- Μπορούσαν απλά να διατηρούν σε ορισμένες περιπτώσεις κάποιο δικαίωμα επικαρπίας των κοπαδιών που τους έδιναν οι αφέντες τους. Ο σκλάβος ποτέ δεν αποκτούσε δικαιώματα ιδιοκτησίας, τα δικαιώματα αυτά ανήκαν αποκλειστικά στους αφέντες. Παρόλα αυτά η μεταχείριση απέναντί τους ήταν γενικά καλή που σε αρκετές περιπτώσεις οι σκλάβοι να θεωρούνται μέλη της οικογένειας στην οποία ανήκαν.

...

- Η σχέση με τον ιδιοκτήτη συχνά ήταν σχέση αφοσίωσης και στοργής από την οποία απουσίαζε σχεδόν εντελώς η συστηματική τιμωρία. Αν κάποιος σκλάβος ήθελε να αλλάξει αφέντη, τότε έκοβε το αυτί μιας καμήλας που ανήκε στον άνδρα του οποίου επιθυμούσε να γίνει σκλάβος. Το νόημα της συμβολικής αυτής πράξης ήταν ότι ο αφέντης που ήταν υπεύθυνος για τις πράξεις των σκλάβων του, θα έπρεπε να χαρίσει τον σκλάβο στον θιγόμενο προκειμένου να επανορθώσει για τη ζημιά.

καλλιεργητές

- κατέφθασαν σε μεγάλους αριθμούς στο Ahaggar στα μέσα του 19ου αιώνα. Παραδοσιακά θεωρούνταν ως η κατώτερη κοινωνική ομάδα, όχι μόνο λόγω χρώματος δέρματος και καταγωγής, αλλά κυρίως λόγω του ότι η δουλειά τους θεωρούνταν από τους Kel Ahaggar ως ιδιαίτερα ευτελής.

Σχέσεις των δύο φύλων

- Γυναίκα Tuareg

«Ο άνδρας και η γυναίκα δεν είναι ο ένας για τον άλλο μόνο για το κρεβάτι, αλλά και για τα μάτια και την καρδιά».

- παροιμία αυτή των Τουαρέγκ που καθορίζει το ιδανικό της σχέσης των δύο φύλων στην κοινωνία τους, τους διαχωρίζει αυτόματα από τους Άραβες και τους μουσουλμάνους εκείνους που ασπάζονταν τον Μωάμεθ.

Οι γυναίκες

- Στην κοινωνία των Τουαρέγκ, οι γυναίκες κατέχουν υψηλή θέση και χαίρουν μεγάλης εκτίμησης. Ο αρχηγός τους δε εκλέγεται με βάση το clan [\[1\]](#) της μητέρας. Η ιδιαίτερη αυτή κοινωνική θέση της γυναίκας στους Τουαρέγκ, σύμφωνα με κάποιους μελετητές, ενισχύει την άποψη ότι κατά το μακρινό παρελθόν ο λαός αυτός ασπάζονταν κάποια άλλη θρησκεία, ίσως ακόμη και τον Χριστιανισμό.

...

- Εξάλλου το σχήμα του σταυρού είναι ευρέως διαδεδομένο ανάμεσά τους. Οι Τουαρέγκ σε αντίθεση με άλλους Μουσουλμάνους είναι μονογαμικοί παρόλο που η θρησκεία τους τους επιτρέπει να έχουν πάνω από μια γυναίκες. Οι σύζυγοι παραδοσιακά προέρχονται από το ίδιο clan χωρίς να έχουν στενή συγγενική σχέση. Για παράδειγμα τα πρώτα ξαδέλφια ποτέ δεν παντρεύονται μεταξύ τους. Οι γυναίκες παντρεύονται γύρω στα είκοσι με εικοσιπέντε ενώ οι άνδρες γύρω στα τριάντα.

γάμος

- Ο νεαρός Targui που επιθυμεί να παντρευτεί θα πρέπει να έχει αρκετές καμήλες για να πληρώσει το ένδο και αρκετά μικρότερα ζώα (κυρίως κατσίκες) για να θρέψει την οικογένεια της νύφης και να αγοράσει τα απαραίτητα για τις ανάγκες του σπιτιού.

...

- «Όταν ένα νεαρό ζευγάρι αποφασίσει να παντρευτεί, τότε ο άνδρας στέλνει στους γονείς της γυναίκας για την οποία ενδιαφέρεται, μικρά δώρα για να δηλώσει τις προθέσεις του για την κόρη τους. Αν γίνει αποδεκτός τότε οι γονείς του τον βοηθάνε δίνοντάς του μερικές καμήλες τις οποίες θα πρέπει να παρουσιάσει στους γονείς της νύφης» (Bleeker 1964:53). Οι γονείς της νύφης δίνουν και σε αυτή μερικές καμήλες σαν γαμήλιο δώρο.

...

- Παρόλο που μετά το γάμο αυτά τα ζώα μαζί με τα ζώα που θα φέρει ο γαμπρός θα αποτελέσουν ένα κοπάδι, θα θεωρούνται προσωπική περιουσία της νύφης και σε περίπτωση διαζυγίου, ή θανάτου του συζύγου η Targuia θα πάρει μαζί της την περιουσία της καθώς επίσης και τα παιδιά της όταν εγκαταλείψει τον καταυλισμό του συζύγου της. Τα παιδιά ανήκουν πάντα στο clan της μητέρας (σε περίπτωση -σπάνια- που αυτό είναι διαφορετικό από του πατέρα) πηγαίνουν πάντα μαζί της και κληρονομούν τα ζώα.

...μετά το γάμο

- Αμέσως μετά το γάμο το ζευγάρι ζει για ένα περίπου χρόνο με τους γονείς της νύφης και μετά ενώνεται με την οικογένεια του γαμπρού εκτός εάν (πιο σπάνια βέβαια) αυτή είναι από διαφορετικό clan, οπότε και μένουν για πάντα με την οικογένεια της νύφης.

διαζύγιο

- Το διαζύγιο δεν συνηθίζεται χωρίς βέβαια να είναι και τελείως άγνωστο

...

- Σε περίπτωση που κάποια σύζυγος απατηθεί από τον σύντροφό της, τότε απλά θα επιστρέψει στην οικογένειά της. Αν ο σύζυγος απατηθεί από τη σύντροφό του, αυτό του δίνει το δικαίωμα να σκοτώσει και αυτήν και τον εραστή της. Αυτό βέβαια στην πράξη ποτέ δεν συμβαίνει, πολύ συχνά μάλιστα ο σύζυγος συγχωρεί τη γυναίκα του και ζητά μέσω τρίτου αποζημίωση από αυτόν που τον «προσέβαλε».

Σχέσεις συζύγων

- Ο αρχηγός της οικογένειας (σύζυγος-πατέρας) συζητά με την σύντροφό του σχεδόν τα πάντα και μαζί αποφασίζουν για σημαντικά θέματα. Συζητάει μαζί της ακόμη και ενδεχόμενες εμπορικές συμφωνίες ή αγοραπωλησίες.

Tendis (τη μέρα) και Ahals(το βράδυ)

- τα νεαρά κορίτσια και αγόρια συναντιούνται ελεύθερα σε γιορτές και εκδηλώσεις και διαλέγουν μόνα τους το ταίρι τους. Υπάρχουν μάλιστα δύο ειδικές γιορτές (*Tendis* και *Ahals*) για ανύπαντρους νέους με σκοπό να τους φέρουν κοντά και να τους δώσουν την ευκαιρία να φλερτάρουν μεταξύ τους.

Γονείς και παιδιά

- Οι Τουαρέγκ αναθρέφουν τα παιδιά τους με μεγάλη φροντίδα και προσοχή προστατεύοντάς τα από τους κινδύνους που εγκυμονεί η ζωή στην έρημο. Μεγαλύτερη απειλή αποτελούν τα δηλητηριώδη έντομα και οι σκορπιοί τα οποία εισχωρούν στις σκηνές και φωλιάζουν κάτω από τα στρωσίδια.

...

■ Παιδί Tuareg

...

- Όταν το παιδί μεγαλώσει κάπως η μητέρα του αρχίζει να του διδάσκει να διαβάζει και να γράφει *Tamahek*. Η μητέρα απαγγέλλει ή διαβάζει στο παιδί ποιήματα. Τα ίδια αρχίζουν να απομνημονεύουν και ενθαρρύνονται να συνθέτουν ποιήματα μόνα τους.

εκπαίδευση

- Παλαιότερα οι μητέρες ήταν οι μοναδικές δασκάλες των παιδιών μαζί με τον Μουσουλμάνο ιερωμένο ο οποίος επισκεπτόταν που και που τις κατασκηνώσεις των Τουαρέγκ για να διαβάσει στα αγόρια (τα κορίτσια δεν θεωρούνταν άξια για τέτοια καθοδήγηση) αποσπάσματα από το Κοράνι. Τελευταία βέβαια τα παιδιά των Τουαρέγκ αναγκάστηκαν να πηγαίνουν σε σχολεία και να μαθαίνουν μια ευρωπαϊκή γλώσσα, που είναι συνήθως τα Γαλλικά.

..

- Κάτω από το άγρυπνο βλέμμα των γονιών τους τα παιδιά μαθαίνουν την αρμόζουσα σε κάθε περίπτωση συμπεριφορά. Μαθαίνουν ότι οτιδήποτε τους χαριστεί από τρίτους ανήκει αρχικά στον πατέρα μετά στα άλλα ενήλικα άτομα που μοιράζονται την ίδια σκηνή και τελευταία στον ίδιο.

αγόρια

- Ο νεαρός Targui πρώτα θα περιτομηθεί και θα μνηθεί στον κόσμο των ανδρών και αρκετά χρόνια μετά θα αρχίσει να πηγαίνει με τον πατέρα του και άλλους βοσκούς προκειμένου να εκπαιδευτεί στα καθήκοντα και τις δεξιότητες των ενηλίκων. Μαθαίνει να φροντίζει τις καμήλες και τα κοπάδια όπως επίσης και να θεραπεύει κάποιες ασθένειες ζώων. Αργότερα αρχίζει να πηγαίνει μαζί με τον πατέρα του σε μακρινά ταξίδια με καραβάνια.

...

- Μόλις ο νεαρός Targui γίνει δεκαπέντε χρόνων είναι έτοιμος να βγει μόνος στην έρημο και να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις ενός άνδρα. Λίγα χρόνια μετά, σε κάποια άλλη τελετή, θα του δοθεί το βέλο το οποίο θα φορά σε όλη την υπόλοιπη ζωή του.

Οι Τουαρέγκ σήμερα

- Οι Τουαρέγκ δεν πήραν μέρος στη επανάσταση που οδήγησε στην ανεξαρτησία της Αλγερίας από την Γαλλική κυριαρχία. Η σχέση τους γενικά με τους Αλγερινούς, ήταν μια σχέση αμοιβαίας αντιπάθειας. Οι Αλγερινοί περιφρονούσαν τους Τουαρέγκ αφενός γιατί δεν συνεισέφεραν στην επανάσταση δείχνοντας περισσότερη αφοσίωση στους Γάλλους, και αφετέρου γιατί όπως αναφέρει και ο Keenan η παραδοσιακή δομή της κοινωνίας των Τουαρέγκ περιείχε διάφορες μορφές «δουλείας» και «αντιτίθονταν στις αρχές της επανάστασης και του Αλγερινού σοσιαλισμού»

...

- Οι προσπάθειες των Αλγερινών για αφοσίωση τόσο των Τουαρέγκ όσο και άλλων πληθυσμών του Ahaggar στο Αλγερινό «σύστημα» και ενσωμάτωσης της απομονωμένης αυτής περιοχής μαζί με τη Σαχάρα, στο ενοποιημένο Αλγερινό κράτος δεν απέδωσαν.

Εγκατάλειψη του νομαδισμού

- Η εγκατάλειψη όμως σταδιακά από μέρους των Τουαρέγκ του νομαδικού κτηνοτροφικού τρόπου παραγωγής δεν ήταν συνέπεια μόνο της πολιτικής που εφάρμοσε στην περιοχή η σοσιαλιστική Αλγερινή διακυβέρνηση. Σε μεγάλο βαθμό επέδρασαν και οι παρατεταμένες ξηρασίες που οδήγησαν σε ανεξέλεγκτη υπερβόσκηση. Ο συνδυασμός λοιπόν των δύο αυτών παραγόντων, καθόρισε την πορεία των αλλαγών που συντελέστηκαν στο Ahaggar.

Από το 1930..

- Σταδιακά από το 1930 και ύστερα η οικονομία των Τουαρέγκ δεν μπορούσε να βασίζεται αποκλειστικά στο νομαδικό τρόπο παραγωγής, αλλά να εξαρτάται όλο και περισσότερο από το εμπόριο των καραβανιών στον Νίγηρα, την ανάπτυξη της γεωργίας, όπου αυτό ήταν δυνατό, και της αμειβόμενης εργασίας.

Δεκαετία του '70

- Στην δεκαετία του '70 η νομαδική ζωή είχε ήδη περάσει μια φάση μεγάλης παρακμής. Οι νομαδικοί καταυλισμοί όλο και λιγόστευαν ενώ οι προσωρινοί καταυλισμοί άρχισαν σιγά-σιγά να γίνονται περισσότερο μόνιμοι.

...

- σε καμιά περίπτωση δεν διατηρούνταν πια οι μεγάλες ομάδες νομάδων που σχημάτιζαν μεγάλους καταυλισμούς οργανώνοντας από κοινού την ζωή τους και τα караβάνια

ΤΈΛΟΣ

